

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 12 września 2022 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022, poz. 916 i 1726) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie lasów liściastych o cechach naturalnych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

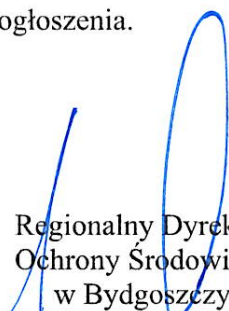
- 1) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Skrwilno;
- 2) położenie rezerwatu w obrębie zwartego kompleksu leśnego;
- 3) położenie rezerwatu na terenie obszaru Natura 2000 Stary Zagaj PLH040038;
- 4) położenie rezerwatu na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Skępskie.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowią pododdziały: 207m, 208c, 208d, 209f, 209g, 209 l, w Leśnictwie Głębocek, Nadleśnictwie Skrwilno, a pozostały obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

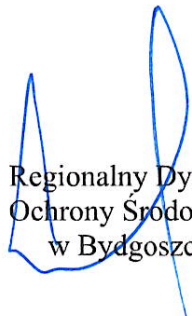

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmalski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 12 września 2022 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp .	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Ekspansja obcego gatunku inwazyjnego - robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i> (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Usuwanie robinii np. poprzez obrączkowanie pni.
2.	Obecność zwartych zadrzewień sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> oraz świerka pospolitego <i>Picea abies</i> (częściowo powalony w wyniku silnych wiatrów) mogą spowodować zakwaszenie gleby (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Usuwanie drzew iglastych (wycięcie i wywiezienie z rezerwatu).
3.	Zagęszczenie podszytu w płacie dąbrowy świetlistej poprzez wnikanie gatunków siedlisk przyległych (głównie grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>) oraz obcej geograficznie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> (zagrożenie, istniejące wewnętrzne).	Usuwanie w płacie dąbrowy świetlistej grabu i czeremchy poprzez karczowanie poniżej szyi korzeniowej (w okresie zimowym).

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmalski

Załącznik Nr 2 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

z dnia 12 września 2022 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Usuwanie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>	Usuwanie robinii np. poprzez obrączkowanie pni. Obumarłe drzewa pozostawić na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu. Działanie jednorazowe, w terminie: jesienią lub zimą (od października do marca).	wydz. 209 f – ok. 20 szt., 209 g – 10 szt., 209 l – 3 szt.
2.	Usuwanie świerka pospolitego <i>Picea abies</i> (częściowo powalonego w wyniku silnych wiatrów)	Usunięcie z kępy świerkowej, zlokalizowanej w rezerwacie całej biomasy świerka pospolitego <i>Picea abies</i> powalonego w wyniku wiatru oraz pozostałych stojących świerków, odnowienie naturalne kępy. Działanie jednorazowe – najlepiej zimą przy pokrywie śnieżnej. Monitoring odnowienia naturalnego po 2-3 latach po zabiegu i w razie potrzeby zastosowanie odnowienia sztucznego (np. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>).	wydz. 208 d
3.	Usuwanie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i>	2-etapowe usuwanie sosny do uzyskania docelowo 30% udziału sosny zwyczajnej, pierwszy etap - usunięcie ok. 30% sosen z drzewostanu (z usunięciem całej biomasy z rezerwatu) – najlepiej zimą przy pokrywie śnieżnej, odnowienie naturalne, monitoring odnowienia naturalnego po 3-5 latach, w razie potrzeby zastosowanie odnowienia sztucznego (np. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>), drugi etap po 5-7 latach od pierwszego - usunięcie ok. 30% sosen z drzewostanu (z usunięciem całej biomasy z rezerwatu) – najlepiej zimą przy pokrywie śnieżnej, odnowienie	wydz. 208 c

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Skrwilno na okres do 01.01.2016 r. do 31.12.2025 r.

		naturalne, monitoring odnowienia naturalnego po 3-5 latach, w razie potrzeby zastosowanie odnowienia sztucznego (np. lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> , klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> , klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>).	
4.	Usuwanie grabu pospolitego <i>Carpinus betulus</i> oraz obcej geograficznie czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>	Usuwanie grabu i czeremchy amerykańskiej poprzez karczowanie poniżej szyi korzeniowej w okresie zimowym w płacie dąbrowy świetlistej, wyniesienie martwego drewna minimum 10 m poza płat siedliska dąbrowy (płat 64A9 wg mapy PZO Stary Zagaj), martwe drewno pozostawić do naturalnego rozkładu w przylegającym płacie grądu. Działanie jednorazowe, termin – najlepiej jesienią lub zimą (od października do marca).	wydz. 207 m

 Regionalny Dyrektor
 Ochrony Środowiska
 w Bydgoszczy
Szymon Kosmalski

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” jest dokumentem określającym sposób ochrony lasów liściastych o cechach naturalnych stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony rozporządzeniem Nr 273/01 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 02 października 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. nr 80, poz. 1572). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 5376).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022, poz. 916 ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” został zaopiniowany bez uwag przez zarządcę terenu rezerwatu Nadleśnictwo Skrwilno pismem z dnia 2 lutego 2022 r., znak ZG.7212.2.2022.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Lipno uchwałą nr XXXIII/208/2022 z dnia 18 marca 2022 r. i pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 4/2022, z dnia 10 sierpnia 2022 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.46.2022 , z dnia 8 września 2022 r.

Obwieszczeniem z dnia 28 stycznia 2021 r., znak WOP.6202.3.2021.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stary Zagaj”.

Obwieszczeniem z dnia 1 lutego 2022 r., znak WOP.6202.6-8.2022.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i o możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022, poz. 916 ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt

11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735, ze zm.). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu. Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty: 43/2022). W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Na terenie rezerwatu przyrody „Stary Zagaj” wyznaczono obszar ochrony czynnej w wydz. 207 m, 208 c, d, 209 f, g, l, Leśnictwa Głębocek, Nadleśnictwa Skrwilno, w celu usuwania zagrożeń istniejących, wewnętrznych, takich jak: ekspansja obcego gatunku inwazyjnego - robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, zakwaszenie siedlisk powodowane przez zwarte zadrzewienia sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i świerka pospolitego *Picea abies* (częściowo powalonego w wyniku silnych wiatrów) oraz zagęszczenie podszytu w płacie dąbrowy świetlistej poprzez wnikanie gatunków siedlisk przyległych (głównie grab pospolity *Carpinus betulus*) i obecnej geograficznie czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*. W planie ochrony określono następujące działania ochronne mające na celu eliminację lub ograniczanie powyższych zagrożeń: usuwanie robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* np. poprzez obrączkowanie pni, usuwanie sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i świerka pospolitego *Picea abies* (wycięcie i wywiezienie z rezerwatu), usuwanie w płacie dąbrowy świetlistej grabu pospolitego *Carpinus betulus* i czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* poprzez karczowanie poniżej szyi korzeniowej (w okresie zimowym). Na pozostałym obszarze rezerwatu wyznaczono ochronę ścisłą, w miejscach gdzie nie przewiduje się potrzeby działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej i umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach leśnych rezerwatu.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we

właściwym stanie. Udostępnienie rezerwatu przyrody dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić jedynie w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a nie zarządzeniem w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipno, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Stary Zagaj PLH040038, ponieważ dla tego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stary Zagaj PLH040038 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 4289), którego zakres obejmuje obszar rezerwatu przyrody „Stary Zagaj”.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmalski

